

ארוחת-ערב בעזה

ערב כבר ירד ואיתו השאלה והגדולה לגביי כמותו הרגע. האם לחזור לתליאביב או לבלות את הלילה בעזה?

כבר היה ברור כי השביתה למחרת היום תהיה מוחלטת. הסבירו לי שהשביתה תיכלול גם השבתות-מכבי ניות כללית, וכי שום רכב לא ייראה ברחובות עזה. אמרו לי שאם אסע לתליאביב ספק אם אוכל לחזור למחרת היום כדי לסקר את השביתה הגדולה.

הרעיון לישון בעזה לא נראה באותו רגע מפתה ביותר. איש לא יכול היה לצפות מה יתרחש באותו הלילה ולמחרת היום. עזה גם אינה משופעת בכתימלון כי מי ירצה לבוא הנה, ומה יש לתירייר לחפש פה? שאלו אותי ספק בצחוק ספק בצנינות מרירה. אחרי לבטים ממושכים החלטתי לבלות את הלילה בעזה. המארח שלי, והנגר שהסיע אותנו במשך היום, לקחו

עליה הזמינה אותי לאכול ארוחת-ערב בחברת אורחי-המלון האחרים. ארוחת-הערב כללה שניצל, פסטה, שעועית ירוקה, סלטי-ירקות מטובל, היטב, צ'יפס, מרק כמנה ראשונה, ופירות כמנה אחרונה. אחרי ארוחת-הערב יצאתי לסיור של לילה בעיר. ליד בניין המינהל האזרחי התאספו כמה מתושבי אחת השכונות בעזה. הם סיפרו בתלהבות כי אחרי הצהריים נכנס כוח של חיילים אל השכונה ועצרו כמה עשירות מן התושבים.

החיילים הבטיחו כי האנשים ישוו ררו עוד באותו הלילה, ובנייהם-פחות המתינו ליד הגדר לקרוביהם. הם היו נסערים ואמרו כי חלק מן העצורים פצועים, והם לא יודעים מה עלה בגורלם ואם קיבלו טיפול רפואי. חלקם גם הודרו לחשוף לקלים בגופם ולהראות את המכות שקיבלו בעצמם מן החיילים.

הקצין במקום הסביר כי אין לו אפשרות לדעת אם העצורים ישוחררו כעבור שעה, שעתיים, או רק למחרת בבוקר. הוא ניסה להרגיע את הנוכחים ואמר כי הפצועים הועברו לבית החולים שיפא וכי במקום עצמו יש רק עצורים שאינם פצועים. אך דבריו לא

גיוס לעבודה יפנה מחסום של צמנים בוערים שהובב בכביש הראשי. משמאל: מחסום בכניסה למחנה הפליטים אל-בורג.

איתי לבית-המלון היחיד בעזה שבו, כך אמרו לי, לנים כל העיתונאים הנשארים בעיר.

"רץ" ימינה מהליכוך

אני חזרתי למלון. הרחובות היו חשוכים וריקים ובאוויר היה הרבה מתח טעון. בחדרי-המגורים של המלון ישבו כמה פלסטינים בחברת שני המי-הגרמים הגרמניים וצפו בשידור החדשות של הערוץ השני של הטלוויזיה המצרית באנגלית.

אחרי-כך עברנו לצפות במהדרות-החדשות של הטלוויזיה הישראלית. שם ראינו את מה שקרה באותו היום בגדה-המערבית ובעזה. במהלך המי-הדורה נעשה ניסיון להסביר לעיתונאים האיטלקי איפה נמצאת אוס-אל-פחם, שבה היתה באותו היום הפגנה. ההסבר הצטמצם למשפט קצר באנגלית מפי אחד הפלסטינים: "זה בערך באמצע פלסטין".

מייד אחרי הופעתו של רוני מילוא במהדרות-החדשות הופיע ח"כ רן כהן. שם, בעזה, לא כרורים כל-כך ההבדלים בין הפוליטיקאים השונים המופיעים בטלוויזיה וכולם נראים כאיש אחד. השאלה: האם הטיפוס הזה (רן כהן) הוא אותו הטיפוס שהופיע קודם (רוני מילוא)? הותירה אותי פעורת פה.

ניסיתי, אולי לשוא, להסביר שרוני מילוא הוא איש-הליכוך ורן כהן הוא איש מחנה-השלום: "לא, זהו רן כהן. הוא מתנות-רדף. אמרתי, "אה, בא החרון", זה יותר ימינה מהליכוך? ולא ידעתי איך לצאת מזה. דברים שנראים לנו כמוכנים מאליהם, מקבלים בעזה פתאום משמעות אחרת לגמרי, פרו-פציות אחרות לחלוטין.

שם, בלילה בעזה, שניו כל הפוליטיקאים את חותם ופצופם, הם נראו

כאילו הם שייכים לעולם אחר, לתחום מושגים שונה. זמן קצר אחרי מהדרות-החדשות ואחרי שיחה קצרה, שבמהלכה חולקו לאורחים עוגיות-מרים מתוקות כדבש, פרשתי לחדר לישון. המיטה היתה רכה והסרנינים נקיים. בחדרי-האמבטיה היו שתי מגבות גדולות מונחות על מיתלה-מתכת. היה שם סבון ונייר-טואלט למכביר, כמו בכל בית-מלון מכובד. לא היו בחדר מכשיר-רדיו או טלוויזיה, גם לא טלפון. אבל במצבה-עייפות שלי זה לא היה משמעותי.

ביקשתי השכמה לשעה 7 בבוקר. קבעתי עם המארח שלי שיגיע למלון ב-8 והוא הבטיח שיבוא, גם אם יצטרך ללכת ברגל בגלל שביתת-המכוניות. השיחה בארוחת-הבוקר בין שני המי-הגרמים הגרמניים והעיתונאי האיטלקי נסבה סביב מקומות-נופש באירופה, ומדוע הגרמנים אינם נוסעים יותר לחופש לאיטליה ומעדיפים את ספרד. הגרמנים, בקינות אופייניות, המי-הגרמנים שיבואו לאסוף אותם לעבודתם. הם לא כלי-כך הבינו איך הפלסטינים, שכלי-כך רוצים שיעזרו להם, יכולים לשבת דווקא כשיש להם שני אנשי-מיקצוע גרמנים, שצריכים לעזוב בעוד יומיים את הארץ.

אחרי שסיימו את ארוחת-הבוקר, בעוד התושבים הפלסטינים העובדים במלון נסערים מן השביתה, ישבו להם שני הגרמנים, זה מעשן מיקטרת ריחנית והשני סיגריית גרמנית, והקשיבו בשקט ובתרבותיות לקונצרט-בוקר ששודר מאת מתחנות-הרדיו.

לנתי-צה"ל כבר התחילו להגיע ה-ריווחים על השביתה בכל הכפרים וה-ערים הערביים בתחומי-ישראל ומעבר לקריה-ירוק. היה ברור שכל המדינה סוערת וכי גם בשטחים הכבושים לא עומד להיות יום שקט במיוחד.

החצי שעה אחרי-כך פתחה עליה את הדרייה קול-ישראל בערבית. זה היה ביום השני בבוקר. באותו היום שבו החליטו הערבים בישראל לשבות לאות-הזדהות עם אחיהם בשטחים הכבושים. הדיעה הראשונה בחדשות קול-ישראל בערבית היתה כי נשיא-איטליה סיים את ביקורו בישראל.

הדיעה השניה סיפרה כי שימעות פרס סיים את ביקורו בפראיזל ושם לארץ. הדיעה השלישית היתה על מסקנותיו של האלוף מתן וילנאי לגבי הדין שיש למצות עם האחראים ל-לילה-הגילשונים בצפון הארץ. רק בידיעה הרביעית התייחס קול-ישראל בערבית לשביתה. גם אז לא סופר על הפגנות ולא על מהומות, אלא על שביתה-ללא של הערבים בישראל.

הפלסטינים שהיו לצדי באותו הרגע חייכו בגיחוך ובצניניות. המארח שלי הגיע בשעה היעודה, כשבידו שני עיתונים יומיים: אל-נור, הנחשב לעיתון פרו-ירדני, ואל-קוואט, הנחשב לפרו-אשף. הוא גם סיפר לי כי בערב הקודם, אחרי שעזב אותי במלון, הקשיב לקול-אשף, המשודר מבגדאד. הוא סיפר כי יאסר ערפאת יביר במשך חצי שעה.

ערפאת פנה לאחים במדינות הערביות ואמר להם שגם אם הם לא רוצים להשתתף במאבק של הפלסטינים זה לא נורא. די לנו, אמר ערפאת, "ביל-רים שזורקים אבנים, די לנו בנקים של ירושלים, די לנו בנשים שיוצאות להפגין. אנחנו נמשיך במאבק". רדיו אשף משדר בכל ערב במשך שעה וחצי מן השעה 7 וחצי בערב. קשה לקלוט את התחנה, הסבירו לי, כי התחנות הישראליות מפריעות במת-כוון.

מיס בכדים אחרי ארוחת-בוקר וקפה תורכי מבושל, יצאנו לסיבוב רגלי בעיר העיר היתה שקטה לחלוטין. היתה רומה לעיר יהודית כיום-הכיפורים. מכוניות מועטות בלבד נראו ברחובות, אנשים מעטים התכוננו. הרוב ישבו בכתיים ולא יצאו משם.

הכאים. לא עצרנו והמשכנו הלאה. אחרי הסיבוב הרגלי הבנתי שכלב הזה מוטב לצאת מעזה ולחזור אליה ברכב, כדי שאוכל לנסוע באופן יותר חופשי, ולא לכבול אלי את המארח, שחשש מכל מחסום צבאי בדרך. אבל רצון פשוט זה, לחזור למחסום-איראן, הגילה כמסוכן ביותר. שום תחנת-מוניות בעיר לא ענתה לצילצולי-הטלפון.

איש לא היה מוכן להסתכן בשבתי-רתי-השביתה ולצאת עם ריכבו כדי לקחת אותי בחזרה למכונית על גבול-הרצועה. המארח שלי השקיע מאמצים רבים. הוא הצליח לבסוף לשכנע מישהו שסייע אותי, תוך שהוא מסביר לו שאני עיתונאית וכי חשוב שעיתונאים יסתובבו וירגשו חופשי בשטח. אל מחסום-איראן הגעתי בשעה 11 בבוקר. אחרי ששתיתי קפה בתחנת-הדלק הסמוכה לקיבוץ יד-מרדכי, חזרתי ב-לוויית צוותי-טלוויזיה זרים לתוך רצועת-עזה, מתוך כוונה לסקר ולצלם את השביתה.

ברחוב הראשי של עזה היו צמיגים בוערים. זמן קצר אחרי שנדלקה האש הגיעו למקום בדהרה ג'יפים של מיסמר-הגבול. החיילים ירדו עם ניש-קם מן המכוניות והתחילו לאסוף תושבים מזרמנים מסביב כדי שאלה יפנו את הצמיגים ויכבו את הבערה. משלא נמצאו תושבים ברחוב רפכו החיילים על שערי-הברזל של הבתים והוציאו תושבים מבתיהם כדי שאלה יביאו מים בכדים ובקערות כדי לכבות את האש. כל התהליך היה עדין ביותר מכיוון שנמקום היתה נוכחות מאסי-בית של צוותי-טלוויזיה אמריקאים. יתכן שלולא נוכחות זו היה היחס קשה בהרבה.

אחרי שניי-שלושה אירועים כאלה בתוך העיר עזה עצמה, החלטנו לנסוע רומה לעבר מחנות-הפליטים והאן-יונס. בכניסה למחנה-הפליטים אל-בורג ראינו כוחות גדולים של חיילים ומולם הפגנה ענקית של אלפים מתר-שבי המחנה. אלה צערו בשורות שר-רות, צפופים, כשהם צועקים, ובראשם הלך צעיר שנשא רגל פלסטני ענק שהתנופף ברוח.

אלו-מישהו שהכחין בנציגי-התיק שורת ששעטו לעבר הפגנה, רץ לעברנו והתחנן שנתרחק ממקום כדי שלא נלהיט את הרוחות. הם בדיוק עומדים לחזור בחזרה למחנה, אמר, "אני מאוד מבקש מכם לעמוד בצד, ואני מבטיח שאתן לכם להיכנס פנימה כשהדבר יהיה אפשרי".

צעדנו בצד. שמענו רעש מהריש אוזניים. אחרי זמן התברר לנו שהתוש-בים גררו למרכז הכביש גרוטאות של מכוניות, מכוניות-כביסה, טלוויזיות ו-שאר גרוטאות שונות ומשונות. פצי צות-האוי התחילו להתעופף לכל עבר. החיילים לא היו מרוצים ביותר מן-המשימה שהוטלה עליהם ביום קר זה. הם היו מצויידים בחגור מלא, בקסדה, בנשק כבד, במגנינים שקופים, באלות, וחלקם במכשירי-קשר ובמטילי פצי-צות-גאוו.

הם נראו עייפים ביותר, וניצלו כל רגע להשתרעות על הקרקע, למרות שזו היתה בוצית למדי, וכל רגע-פנאם לעישון סיגריה ולמנוחה. למולם היו חבריהם, חבושי-מיסכות גאוו, חבושי-קסדות, שניסו לחדור לתוך מחנה-הפליטים ו-להרגיע את הרוחות. באוויר חג הליקופטר רעשני, שהמי-טיר על המחנה כמויות אדירות של גאוו-מרמיע. אך ההפגנה לא שככה, המון לא "נרגע", התושבים לא חזרו בשקט לבתיהם, ומפקדי-האזור באו והמציאו לי-דנו צו, לפיו הוכרו האזור כשטח צבאי סגור, ולנו לא נותר אלא לקפל את עצמנו ואת ציוד-הציוד ולחזור אל-השטח הכטוח שבצידו הצפוני של הקר-הירוק.

שם, באזור שבו חייבים להגור חגורות-ביטחות, התחיל פתאום לרדת גשם, פתאום היתה תנועה על הכביש, ניידי-מיסטר, שהמתנינה פינה נסי-תרת של הכביש, לא חיפשה מידי-אנשים לעצור אותם, אלא עברייני-תנועה כדי לרשום להם דו"ח. שם זה היה רופא, כי חסידה לא יכולה להביא, כאילו כוכב אחר.

איש כי ודעו של בעלה נפגם בגלל זיהום כרטיסיה-שטן, והביציות מתו. יפה היתה עצובה וכואבת, אבל אפילו לרגע לא עלה על דעתה לוותר.

מדי התחילה לדאוג כי בעלה יקבל את הטיפול המתאים, שיפא את הרלי-קת כרטיסיה-שטן, חודשיים שהתהה הטיפול, ויפה כבר פנתה לרופא פרטי, אלא שאז התברר כי שרות בתי-הסוהר שלח אורולוג מבית-החולים אסף הר"ו פא והוא התחיל לטפל בבעלה. אחרי שקיבל את התרופות, והיה צורך לערוך בדיקה כדי לקבוע את הצלחת-הטיפול, הועבר רחמים לכלא באר-שבע.

כמה פעמים התענינה יפה במירפאת בית-החולים ברמלה לתוצאות הבדיקה של בעלה. במשך חודש ימים נאמר לה כי התוצאה טרם הגיעה. לבסוף ריחם עליה אחר מעובדי המירפאה ואמר לה כי הבדיקה כלל לא נשלחה לבית-החולים. "מישהו זרק אותה לפח מכיוון שלא היה רכב לשלוח אותה לבית-החולים", סיפר לה.

"בלכל באר-שבע מנסים לעזור לי. הם כמאוד נחמדים אלי", היא אומרת, אבל בית-החולים סווקה בבאר-שבע אינו מוכן לעשות את הבדיקות הר"ו שות לרחמים, אלא אם כן תעבור יפה כי ההפריה והלידה בבאר-שבע. אבל זה הגוף שלי, ואני עברתי את כל הטיפולים בבית-החולים בקריה, אני סומכת עליהם, יש להם ציוד חדיש ושיטה פחות מאכזבה, ואני רוצה להי-שאר אצלם", אומרת יפה.

היא מסבירה את כל הקשיים הכרו-כים בהפריה בבאר-שבע ומנסה להזיז את המערכת המטורבלת של שרות בתי-הסוהר. "אני צריכה לעבור שוב את כל הטיפול מחדש. וזה רק אחרי שהיה ברור כי רחמים כבר בריא, והי-רע שלו אינו פגום. אז אצטרך לעבור כל יום טיפולים שלוקחים כמעט יום-שלם.

"אין לי מקום להתגורר בבאר-שבע ולא אוכל לחזור כל יום למקום מגורי, במרכז-הארץ. גם את הריון אצטרך לעבור, כאשר אני מיטלטלת לבאר-שבע, וזה לא כלי-כך טוב להריון. ואחרי כך הלידה, והטיפולים של אחרי הלי-דה, זה בלתי-אפשרי. ומה יקרה אם שוב יעבירו את רחמים לכלא אחר, ואני אשאר תקועה בבאר-שבע בלעדיו ו-לא לא מבר וקרוב?

אני רוצה שיתנו לרחמים טיפול אורולוגי בבאר-שבע, וכאשר יגיע המו-עד לתת זרע, שיעבירו אותו ממכונית של שרות בתי-הסוהר לקריה, כמו ששמייאם אסיר להתגרש. אם אפשר להביא אסירים לרבנות כדי לסיים חיי-מישפחה אפשר להביא אותו לקריה כדי להקים מישפחה. זה רק פעם בחצי שנה, וזה לא כלי-כך מסוכן". היא אר-מרת, ובענינה ניצוץ של עקשנות. המ-בשר כי האשה הקטנה הזאת תתגבר על כל מכשול כדי להשיג ילד מבעלה.

חסידה ותינוק-מבחנה

למרות דבקוטה ברחמים היא אינה משרה לנשים להינשא לאסירים. "חברה שלי, שצאירה ממני בעשר שנים, התייעצה איתי אי-להת-חתן עם אסיר שאינו אפילו אסיר-עולם, אמרתי לה שזה לא כדאי. שתלך לצבא, ותלמד מיקצוע ואז תגלה שזה היה חלום-ילדות. לולא נקלעתי למצב הזה, אני לא חושבת שהייתי נכנסת לזה בעיניים פקוחות", היא אומרת.

בינתיים היא מבלה את זמנה בכי-קרים אצל רחמים ובכתובת-מיכתבים אליו. "כאשר קשה לי מאוד אני יושבת וכותבת לו, אבל לרוב אני לא שולחת, כי אני לא רוצה להכביר עליו גם כצי-רות שלי", היא אומרת. בערבים העצובים והארוכים שלה היא מצוירת בצבעי-שמון, תחביב שלה עוד מתקופת בית-הספר. ציורה האחרון מראה אשה לבושה-כספה עומדת לפני כלא מסור, כאשר נקלעה גודלה ולי-בנה בשמים מובילה במקורה תינוק כחול-עייניים הנתון במבחנה גדולה. "אבל זו לא חסידה" היא אומרת בצחוק, "הו רופא, כי חסידה לא יכולה להביא תינוקות-מבחנה". העולם הזה 2625